

**EESTI
JA
UKRAINA**

**JULGEOLEKUKOOSTÖÖ NING PIKAAJALISE TOETUSE
KOKKULEPE**

Preambul

Eesti ja Ukraina (edaspidi ühiselt „osalised“ või „Eesti ja Ukraina“) mõistavad karmilt hukka Venemaa täieulatusliku agressioonisõja Ukraina vastu. Venemaa on jämedalt rikkunud rahvusvahelist õigust, sealhulgas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, ning õõnestanud rahvusvahelise reeglitel põhineva korra aluseid ning Euroopa julgeolekut ja stabiilsust. Ukraina rahva ohverdus ja vaprus oma vabaduse ning Euroopa ja Euro-Atlandi piirkonda kuulumise eest võitlemisel on enneolematu.

Osalised,

- kinnitades taas rahvusvahelise õiguse põhimõtteid ja vankumatut pühendumust Ukraina suveräänsusele, territoriaalsele terviklikkusele, Ukraina 1991. aasta seisuga rahvusvaheliselt tunnustatud piiride puutumatusse, sealhulgas territoriaalmerele, ning Ukraina õigusele valida oma tee ja julgeolekukorraldus;
- korrates nõudmist, et Venemaa Föderatsioon viiks Ukraina territooriumilt viivitamata, täielikult ja tingimusteta välja kõik oma sõjalised jõud, käsundusüksused ja sõjavarustuse ning tsiviil- ja õiguskaitseasutused;
- kinnitades taas toetust Ukraina õigusele ja suutlikkusele ennast kaitsta ning Ukraina üles ehitada ja taastada;
- tunnistades, et vaba, tugev, sõltumatu ja jõukas Ukraina Euro-Atlandi pere osana ning ELi ja NATO liikmena on Euroopa julgeoleku tuleviku jaoks hädavajalik;

- jätkates võimaluste otsimist, et tõsta agressiooni hinda Venemaa jaoks, sealhulgas uute sanktsioonide abil, ning töötades selle nimel, et leida viise Venemaa külmutatud ja tõkestatud varade kasutamiseks Ukraina ülesehitustöö toetamiseks ja heastamise eesmärgil;
- rõhutades kindlat pühendumust sellele, et tuua kohtu ette isikud, kes vastutavad agressioonikuriteo, sõjakuritegude, inimsusvastaste kuritegude ja muude rahvusvaheliste kuritegude eest, mis on toime pandud seoses Venemaa agressioonisõjaga Ukraina vastu;
- tunnistades, et taastumine ja reformid on oluline osa Ukraina teel ELi ja NATOsse ning tugevdavad Ukraina vastupanuvõimet ja suutlikkust end kaitsta;
- kavatsevad ühiselt tugevdada julgeolekualast koostööd, järgides kokkuleppes sõnastatud pikaajalisi kahepoolseid julgeolekualaseid kavatsusi ja meetmeid.

I osa. Reguleerimisala

1. Kokkuleppe eesmärk on täiendada G7 riikide rühma (G7) ja ELi 12. juulil 2023 Vilniuses vastu võetud Ukraina toetamise ühisdeklaratsiooni, 17. augustil 2023 vastu võetud Eesti, Läti ja Leedu ühisavaldust Ukraina toetamise kohta ning 24. aprillil 2023 allkirjastatud Eesti ja Ukraina ühisdeklaratsiooni.
2. Kokkuleppe alusel kavatsevad Eesti ja Ukraina süvendada koostööd, et aidata Ukrainal võita agressioonisõda, mida Venemaa peab, nii kiiresti kui võimalik, hoida ära jätkuva agressiooni märkimisväärset eskaleerumist ja tulevase rünnakuid ja ning kaitsta end tulevaste rünnakute eest, toetada Ukraina majanduslikku stabiilsust, ülesehitustööd, vastupanuvõimet ja reformikava ning edendada, hõlbustada ja kiirendada Ukraina Euroopa Liiduga liitumise ja NATO liikmeks saamise protsessi.
3. Selles kokkuleppes sõnastatud Ukraina julgeolekuga seotud Eesti kavatsuste põhikomponendid on järgmised:
 - i. ulatuslik toetus Ukrainale, et ta saaks end kaitsta ja taastada oma territoriaalse terviklikkuse rahvusvaheliselt tunnustatud piirides ning kindlustada Ukraina vaba ja demokraatlik tulevik;
 - ii. ülesehitustöö, humanitaarabi ja reformide toetamine;
 - iii. poliitiline toetus ja Venemaa vastutusele võtmine;
 - iv. Ukraina Euroopa Liitu ja NATOsse lõimumise toetamine, mis aitab oluliselt kaasa rahule ja stabiilsusele Euroopas ja mujal.

II osa. Kaitse ja julgeolek

1. Eesti oli üks esimesi riike, kes andis Ukrainale sõjalist toetust juba enne Venemaa täiemahulise agressioonisõja algust 24. veebruaril 2022. Sellest ajast alates on Eesti sõjaline abi Ukrainale kokku olnud 500 miljonit eurot, mis on üle 1,3 % SKPst. 2024. aastal on Eesti sõjaline toetus Ukrainale üle 100 miljoni euro.
2. Eesti on keskendunud Ukraina kõige pakilisematele sõjalistele vajadustele: Eesti panuse hulka kuuluvad 122 mm ja 155 mm järelveetavad haubitsad märkimisväärse hulga laskemoonaga, tankitõrjeraketid Milan koos laskemoonaga, tankitõrjeraketid Javelin, tankitõrjemiinid, tagasilöögita tankitõrjegranaadiheitjad Carl-Gustav koos laskemoonaga, ühekordsed tankitõrjelasud Instalaza C90 ja mitmesugune muu surmav varustus koos laskemoonaga. Eesti on annetanud mitmesuguseid maantee- ja veesõidukeid, sideseadmeid, meditsiiniseadmeid jne. Eesti on liitlaste abiga annetanud neli ROLE2 välihaiglat koos vajaliku varustusega. Eesti on panustanud Ukrainale mittesurmava abi andmisse NATO Ukraina tervikliku abipaketi (CAP) kaudu.
3. Alates 2022. aastast on Eesti pakkunud, et Ukraina saaks ennast kaitsta, sõjalist väljaõpet Eestis üle 1500 Ukraina kaitseväelasele põhiväljaõppe, suurtükiväe, snaiperiõppe, sõjalise meditsiini, küber- ja strateegilise kommunikatsiooni valdkonnas ning on suurendanud Ukraina kesk- ja kõrgema taseme ohvitseridele hariduse andmist Balti Kaitsekolledžis.
4. Osalised tunnistavad, et Eesti sõjaline toetus peaks jätkuvalt keskenduma Ukraina kõige pakilisematele vajadustele lahinguväljal, et aidata Ukrainal agressor oma territooriumilt välja tõrjuda.
5. Osalised rõhutavad vajadust tagada sama toetustaseme säilitamine. Seetõttu on Eesti valitsus seadnud eesmärgi eraldada aastatel 2024–2027 Ukrainale sõjalist toetust vähemalt 0,25 % SKPst aastas.
6. Eesti kavatseb jätkata Ukraina mitmekülgset toetamist kokkuleppe kümneaastase kehtivusaja jooksul.
7. Osalised püüavad tagada, et välise sõjalise agressiooni korral Eesti vastu on Ukraina sõjaline võimekus piisav, et Ukraina saaks Eestit tõhusalt sõjaliselt toetada. Sellise toetuse tingimused, vormi ja ulatuse määravad kindlaks osalised.
8. Ukraina kavatseb tagada, et Eesti sõjalist toetust kasutatakse ainult Ukraina enesekaitseks ning seda kasutavad Ukraina julgeoleku- ja kaitsejõud kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas rahvusvahelise humanitaarõigusega.
9. Võttes arvesse Ukraina lühi- ja pikaajalisi vajadusi, kavatsevad osalised jätkata koostööd järgmistes valdkondades.

Järjepidev strateegiline dialoog ja õpitundide jagamine

1. Osalised kavatsevad alustada järjepidevat strateegilist dialoogi, et arutada vastastikust huvi pakkuvaid julgeoleku- ja kaitseküsimusi, suurendada kahepoolset koostööd, vahetada kogemusi ning arendada sügavamat arusaamist vaenlasest ja julgeolekuolukorrast laiemalt. See teabevahetus parandab Euro-Atlandi kogukonna julgeolekut ja isoleerib veelgi enam agressori, kes ei ole muutnud oma strateegilist eesmärki muuta praegust julgeolekustruktuuri Euroopas ja mujal.
2. Osalised tunnistavad, et Ukrainal on ainulaadsed ja väga asjakohased kogemused ja teadmised kaasaegsest konventsionaalsest lahinguväljast, mis on vajalikud Eestile ja teistele liitlastele nende julgeoleku- ja kaitsejõudude arendamisel. See kehtib nii võimete arendamise kui ka kaitseplaneerimise kohta, samas kui teabe jagamine on ülioluline mitmesugustes valdkondades alates õhukaitse- ja elektromagnetilise sõjapidamise süsteemidest kuni olukorrateadlikkuse ja lahingu juhtimise süsteemideni.

Sõjaline varustus

1. Eesti kavatseb jätkata Ukraina varustamist surmava ja mittesurmava varustuse ja laskemoonaga Eesti riigivarudest ning uute hangetega mitmesugustes valdkondades, et aidata parandada Ukraina sõjalist võimekust oma territoriaalse terviklikkuse taastamiseks.
2. Keskendutakse jätkuvalt Ukraina kõige pakilisematele vajadustele, mis on näiteks suurtükiväe- ja raketisüsteemid koos laskemoonaga, mehitamata süsteemid, elektrooniline sõjapidamine, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ning muud lahinguvälja kujundavad võimekused.

Väljaõpe

1. Osalised nõustuvad, et jätkusuutlike ja edukate Ukraina julgeoleku- ja kaitsejõudude alus on väljaõppe läbinud Ukraina sõjaväelaste hulk ja tase.
2. Eesti kavatseb jätkata instruktoritega panustamist Ühendkuningriigi juhitavasse operatsiooni Interflex ja Euroopa Liidu sõjalise abi missiooni Ukraina toetuseks (EUMAM). Eesti kavatseb jätkata ka eriväljaõppe, sealhulgas väljaõppe läbiviijate väljaõppe programmide pakkumist sõjalise meditsiini, küber- ja snaiperväljaõppe valdkonnas Eestis.
3. Ukrainale antav pikaajaline väljaõppetoetus põhineb Ukraina vajadustel ja kogemustel lahinguväljal ning selle täpset olemust kavatsetakse arutada ja kokku leppida strateegilise dialoogi käigus.

Osalistes kavatakse uurida võimalusi pakkuda Ukraina kaitsejõududele sõjalist väljaõpet ja haridust NATO põhimõtete ja standarditega tutvumiseks.

IT-koalitsioon ja teised Ukraina kaitse kontaktrühma võimekuste koalitsioonid

1. Osalistes nõustuvad, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) on sõjalise võitlusvõime oluline võimaldaja ja jõu mitmekordistaja. Seetõttu jätkab Eesti koos Luksemburgiga IT-koalitsiooni kaasjuhtimist Ukraina kaitse kontaktrühma (UDCG) võimekoalitsioonide raames. IT-koalitsiooni eesmärk on aidata luua Ukraina kaitseministeeriumile ning julgeoleku- ja kaitsejõududele usaldusväärset ja turvalist IKT-taristut.
2. Eesti kavatab osaleda UDCG demineerimise ja droonide võimekoalitsioonides, et pakkuda Ukrainale nendes valdkondades tuge, oskusteavet ja väljaõpet. Eelkõige on Eesti panus droonide koalitsiooni seotud Eesti kaitsetööstuse ettevõtete kogemustega droonide, nende komponentide ja muu vajaliku varustuse tootmisel. Eesti kavatab panustada demineerimise koalitsiooni peamiselt lahingdemineerimise väljaõppe pakkumisega.
3. Eesti toetab Ukraina tulevikuväe (*Future Force*) algatust ja liitub UDCG raames teiste võimalike võimekoalitsioonidega, millesse Eesti Ukraina praeguste ja tulevaste sõjaliste vajaduste rahuldamiseks panustada suudab.

Kaitsetööstuse koostöö

1. Osalistes tunnistavad, et kaitsetööstuse toodang mõjutab otsustavalt sõja tulemust. Eesti kaitsetööstusettevõtted on toetanud Ukrainat mitmesuguse varustusega alates droonidest ja mehitamata maismaasõidukitest kuni sõjaliste süsteemide eritarkvarani ning see koostöö jätkub.
2. Osalistes uurivad võimalusi, kuidas Eesti saaks oma märkimisväärsete teadmiste ja kogemustega toetada Ukrainat hangete valdkonnas, sealhulgas mitme riigi ühishangete läbiviimisel ning varustuse ja laskemoona hankimisel Ukraina, Eesti, Euroopa Liidu ja muude vahendite toel. Eesti kavatab teha Ukrainaga koostööd, et teha kindlaks Ukraina kaitsetööstuses ühise tootmise ja muude partnerluste rakendamise kõige mõjusamad valdkonnad, sealhulgas oluliste kaitsematerjalide tarneahela kitsaskohtadega tegelemine. Kiired ja suuremahulised investeeringud kaitsetööstuslikku tootmisse mitte ainult ei toeta Ukrainat, vaid pakuvad ettevõtetele ka majanduslikke võimalusi ja eeliseid ning tugevdavad otseselt NATO heidutust ja kaitset.
3. Osalistes kavatakse edendada kaitsealases teadus- ja arendustegevuses teadmiste- ja tehnoloogiasii-ret, et rakendada kõrgtehnoloogilisi ühisprojekte ja programme uue relvastuse ja varustuse tootmiseks.

4. Osalised kavatsevad teha koostööd, et hõlbustada üle antud tehnoloogia ja intellektuaalomandi õiguste kaitset kooskõlas osaliste õigusnormidega.
5. Eesti kavatseb toetada Ukraina jõupingutusi kaitsetööstuse lõimimiseks NATO ning Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitseraamistikega.

Luurekoostöö

1. Osalised kavatsevad jätkata ja püüda süvendada koostööd luurevaldkonnas, tuginedes kahepoolsetele kokkulepetele.

III osa. Poliitiline koostöö ja vastutusele võtmine

Õiglane rahu

1. Osalised tunnistavad, et Ukraina ei kaitse mitte ainult oma territooriumi, vaid ka ühiseid väärtusi, ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise õiguse aluspõhimõtteid. Osalised kinnitavad taas kindlat veendumust, et rahu, julgeoleku ja stabiilsuse tagamiseks Euroopa mandril tuleb taastada Ukraina territoriaalne terviklikkus.
2. Õiglane ja kestlik rahu saab põhineda ainult ÜRO põhikirja aluspõhimõtetel. Täielik vastutus on Ukraina õiglase ja kestva rahu oluline eeltingimus. Eesti ja Ukraina kavatsevad teha koostööd laialdase ülemaailmse toetusega õiglase ja kestva rahu nimel Ukraina rahualemi põhjal.
3. Eesti rõhutab Ukraina suveräänsust otsust rahuprotsessi osas ning tunnustab Ukraina püüdlusi õiglase ja kestliku rahu saavutamiseks. Eesti väljendab kindlat toetust Ukraina rahuvaemale ning kavatseb jätkuvalt aktiivselt panustada selle rakendamisse, lähtudes ÜRO põhikirjast ja rahvusvahelise õiguse aluspõhimõtetest.
4. Eesti osaleb Ukraina rahualemi punktide töörühmades ning kavatseb jätkuvalt aktiivselt osaleda Ukraina rahualemi rakendamises.

Sanktsioonid

1. Osalised kinnitavad taas, kui olulised on nii majandussanktsioonid, mille abil tuua Venemaa tegevusega kaasa tõsised tagajärjed ning tõhusalt takistada Venemaa ja teiste agressorriikide võimekust agressiooni jätkata, kui ka individuaalsed sanktsioonid isikutele, kes vastutavad Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustavate meetmete toetamise, rahastamise või rakendamise eest või saavad sellisest tegevusest kasu.
2. Osalised kavatsevad otsida jätkuvalt võimalusi, et tõsta agressiooni hinda Venemaa jaoks, sealhulgas sanktsioonide ja ekspordipiirangute kaudu. Eesti

kavatseb teha jõupingutusi selle nimel, et tugevdada ELi sanktsioonirežiimi ning jõulisi ja kõikehõlmavaid meetmeid, et võidelda Venemaa sanktsioonidest kõrvalehoidmise vastu.

3. Eesti ja Ukraina kavatsevad vahetada aja- ja asjakohast teavet sanktsioonide põhjuste kohta ning muud sellega seotud teavet kooskõlas vastavate kohustuste ja riigisiseste õigusaktidega.

Vastutusele võtmine

1. Osalised rõhutavad kindlat pühendumust sellele, et võtta vastutusele isikud, kes vastutavad sõjakuritegude, inimsusvastaste kuritegude ja muude rahvusvaheliste kuritegude eest, mis on toime pandud seoses Venemaa agressioonisõjaga Ukraina vastu. Eesti ja Ukraina tunnustavad Ukraina Riigiprokuratuuri tööd ja rahvusvahelist koostööd sõjakuritegude süüdistuste täieliku ja õiglase uurimise tagamisel. Osalised tervitavad Rahvusvahelise Kriminaalkohtu vahistamismäärusi ja näevad selles protsessi algust, millega tagatakse vastutusele võtmine ning pannakse Venemaa sõjalised ja poliitilised juhid vastutama kuritegude ja hirmutegude eest, mida nad Ukrainas või Ukraina vastu käesivad, võimaldavad ja/või sooritavad.
2. Agressioonikuritegu on raskeim rahvusvaheline kuritegu ja kõigi teiste Ukrainas või Ukraina vastu toime pandud rahvusvaheliste kuritegude algpõhjus. Venemaa juhtkond peab täielikult vastutama agressioonikuriteo eest.
3. Osalised kavatsevad jätkata tööd selle nimel, et luua ulatusliku rahvusvahelise toetusega rahvusvaheline agressioonikuriteo eritribunal, kuna see tagab maksimaalse legitiimsuse, tagades samal ajal Venemaa juhtkonnale süüdistuse esitamise. Osalised kavatsevad jätkuvalt osaleda Ukraina vastu suunatud agressioonikuritegu käsitleva tribunali loomise võimalusi käsitlevas tuumikgrupis (*Core Group on options for the establishment of a tribunal on the crime of aggression against Ukraine*).
4. Eesti ja Ukraina kinnitavad taas, et Venemaa Föderatsioon peab kandma õiguslikku vastutust, sealhulgas hüvitama sellise teoga tekitatud kahju, mis aitab ka ära hoida tulevasi rünnakuid ja toetada Ukraina taastumist.

Venemaa agressiooni põhjustatud kaotuste, vigastuste ja kahjude hüvitamine

1. Eesti ja Ukraina kinnitavad taas pühendumust võtta Venemaa Föderatsioon vastutusele üksikisikutele, organisatsioonidele ning Ukrainale tekitatud kaotuste või kahjude eest, mille on põhjustanud Venemaa rahvusvahelise õiguse vastased teod Ukrainas või Ukraina vastu, sealhulgas Venemaa agressioon, mis on vastuolus ÜRO põhikirjaga.

2. Osalised kinnitavad taas, et Venemaa Föderatsioon peab maksma Ukraina pikaajalise ülesehitustöö eest. Eesti püüab tagada, et Venemaa vara jääks tõkestatuks, kuni Venemaa Föderatsioon on Ukrainale tekitatud kahju hüvitanud.
3. Koostöös partneritega kavatseb Eesti jätkuvalt otsida õiguspäraseid viise, mis on kooskõlas kehtivate lepinguliste kohustustega ning Euroopa Liidu ja rahvusvahelise õigusega, mille kaudu saaks Venemaa tõkestatud ja külmutatud vara kasutada Ukraina ülesehitustöö toetamiseks ja heastamiseks.
4. Osalised kavatsevad jätkata koostööd teiste partneritega, et luua Venemaa agressiooni põhjustatud kahjude, kaotuste või vigastuste hüvitamise mehhanism, mis on ette nähtud Euroopa Nõukogu ministrite komitee resolutsiooniga CM/Res(2023)3 vastu võetud Venemaa Föderatsiooni Ukraina-vastase agressiooni põhjustatud kahjude registri statuudis. Sellega seoses kavatsevad osalised uurida asjakohaseid võimalusi kompensatsioonimehhanismi rahastamiseks, et pakkuda Venemaa agressiooni ohvritele kiiret ja piisavat hüvitist.

IV osa. Mittesõjaline koostöö

Euroopa ja Euro-Atlandi piirkonnaga lõimumine

1. Ukraina riigi ja rahva tulevik on Euroopa Liidus. Eesti toetab kindlalt Ukraina ühinemisprotsessi ja jõupingutusi sellega seotud reformide elluviimisel Euroopa Liiduga ühinemiseks. Eesti kavatseb jätkuvalt toetada Ukraina püüdlusi siduda ülesehitustöö reformidega teel ELi suunas, tehes tööd selle nimel, et viia oma õigusaktid täielikult vastavusse ELi õigustikuga.
2. Ukraina kuulub Euro-Atlandi peresse ja saab NATO liikmeks. Eesti on pühendunud Ukraina NATO liikmesuse suunas liikumise toetamisele, edendades praktilist ja poliitilist koostööd muu hulgas NATO laiaulatusliku abipaketi, Ukraina kohandatud iga-aastase riikliku programmi ning NATO-Ukraina nõukogu kaudu.

Pühendumus reformide elluviimisele

1. Ukraina on äärmiselt rasketes tingimustes teinud märkimisväärseid edusamme reformide elluviimisel hea valitsemistava, kohtusüsteemi ja õigusriigi valdkonnas ning julgeoleku- ja kaitsesectoris.
2. Ukraina kavatseb jätkata seda ambitsioonikat reformiprotsessi teel ELi ja NATO liikmeks saamise suunas. Eesti kavatseb Ukrainat jätkuvalt toetada demokraatlike, majandus-, kaitse- ja julgeolekuintitutsioonide täiustamisel

kooskõlas ELiga ühinemise protsessi raames võetud kohustustega, NATO kohandatud iga-aastase riikliku programmiga ning Rahvusvahelise Valuutafondiga (IMF) sõlmitud lepingutest tulenevate kohustustega.

3. Eesti kavatseb Ukrainat toetada reformikava elluviimisel, jagades kogemusi reformide ning Euroopa ja Euro-Atlandi piirkonna lõimumise alal, eelkõige digipöörde ja õigusriigi valdkonnas.

Digi- ja kübervaldkond, Tallinna mehhanism

1. Ukraina digitaalne vastupanuvõime ja uuenduslike digivahendite kasutamine isegi kõige raskemate sõjaliste kampaaniate ajal ning Eesti pikaajaline e-valitsemise areng teevad Eestist ja Ukrainast loomulikud partnerid digitaalse valitsemise edendamisel maailmas. Osalised kavatsevad jätkuvalt arendada selles valdkonnas koostööd.
2. Osalised kavatsevad jätkata koostööd, et tugevdada Ukraina süstemaatilist valmisolekut ja vastupanuvõimet, et pikas perspektiivis võidelda Venemaa ja muude küberrünnetega. See hõlmab korrapärast teabevahetust mõlema riigi vastavate ametiasutuste vahel ning küberjulgeolekuga seotud toe pakkumist.
3. Tuge pakutakse 2023. aastal loodud Tallinna mehhanismi kaudu, mille eesmärk on koordineerida ja sobitada Ukraina vajadusi rahastajate võimalustega nii, et mitme riigi tugi moodustab sidusa terviku ja Ukraina suudab end kübervaldkonnas kaitsta.
4. Osalised kavatsevad jätkata tihedat koostööd küberdiplomaatia küsimustes, et edendada riikide vastutust ja vastutustundlikku käitumist küberruumis. Sel eesmärgil kavatsevad osalised tihedalt kooskõlastada riiklikke seisukohti mitmesugustes õigusküsimustes, korraldada koos sündmusi rahvusvahelistes organisatsioonides ning edendada paremat olukorrateadlikkust Venemaa sõjalise agressiooniga seotud isikute küberrünnete tagajärgedest.

Võitlus väärinfo ja propaganda vastu

1. Osalised kavatsevad jätkuvalt vastastikku toetada teineteise jõupingutusi, et võidelda Venemaa ja muu välismaise teabega manipuleerimise, desinformatsioonikampaaniate, propaganda ja sekkumise vastu, sealhulgas, kuid mitte ainult, teabe jagamise, ühiste meetmete, kogemuste vahetamise ja saadud õppetundide kaudu.
2. Eesti kavatseb aidata parandada Ukraina suutlikkust infoturbeohtudele vastu seista kahepoolisel alusel ja rahvusvaheliste algatuste raames.

Arengukoostöö ja ülesehitustöö

1. Eesti on üks esimesi Ukraina taastamise ja ülesehitustöö toetamist alustavaid riike ning on täielikult pühendunud Ukraina ülesehitustöö toetamise jätkamisele, eriti Eesti sihtpiirkonnas – Žõtomõri oblastis, sealhulgas Žõtomõri linnas.
2. Eesti kavatseb eraldada Ukrainale aastatel 2024–2027 arengukoostööks ja humanitaarabiks 56 miljonit eurot.
3. Eesti kavatseb jätkata varase taastamise meetmetega prioriteetsetes sektorites, mille hulgas on digipööre, haridus, ehitus ja tervishoid.
4. Osalised kavatsevad teha koostööd, et suurendada Ukraina institutsioonilist ja sotsiaalmajanduslikku vastupanuvõimet, keskendudes moderniseerimist ja Euro-Atlandi piirkonna struktuuridega lõimumist hõlbustavatele reformidele.
5. Osalised tunnistavad, et Ukraina püsiv julgeolek ja heaolu peab tuginema heale valitsemistavale ja erasektori juhitud majandusele. Eesti kavatseb püüda kaasa aidata tugevatel ja vastutustundlikel institutsioonidel ning õigusriigi austamisel põhineva kaasaegse e-valitsemise süsteemi loomisele ning üleilmsete turgudega lõimitud vastupidava ja jätkusuutliku Ukraina majanduse ülesehitamisele.
6. Osalised tunnistavad vajadust ühendada jõupingutused, mille eesmärk on kannatanud elanikkonna ja kõige haavatavamate rühmade sotsiaalsühholoogiline rehabilitatsioon Ukraina okupeerimata aladel Venemaa Föderatsiooni relvastatud agressiooni tagajärjel käimasoleva sõja negatiivsetest tagajärgedest ning laastavate tagajärgede leevendamine pärast sõja lõppu.
7. Osalised kavatsevad edendada partnerluse edasiarendamist kooli- ja ülikoolihariduse valdkonnas ning praktiliste kogemuste kogumist, analüüsimist, vahetamist ja rakendamist kutsehariduse valdkonnas.
8. Eesti kavatseb teha koostööd teiste rahastajatega, et parandada koordineerimist ning leida ja rakendada uuenduslikke rahastamisvahendeid, mis toovad ülesehitustegevusse uusi rahastamisallikaid. Eesti kavatseb teha tihedat koostööd Ukraina valitsuse loodud mehhanismidega Ukraina taastekava rakendamise toetamiseks.

Humanitaarabi

1. Alates täiemahulise Venemaa agressioonisõja algusest on Eesti rahvas, avalik ja erasektor ning kodanikuühiskond näidanud üles tohutut solidaarsust Ukraina riigi ja rahvaga ning on andnud humanitaarabi 26 miljonit eurot, sealhulgas 7 miljonit eurot avaliku sektori vahenditest.

2. Eesti on pühendunud Ukraina toetamisele humanitaarabiga seni, kuni see on vajalik, lähtudes Ukraina rahva kõige teravamatest humanitaarvajadustest. Eesti humanitaarabi on suunatud kõige haavatavamatele rühmadele, näiteks naistele, lastele ja riigisisestele põgenikele rindejoone lähedal asuvates piirkondades. Eesti peab esmatähtsaks ka humanitaardemineerimist ja tsiviiltaristu vastu suunatud rünnakutele reageerimist.
3. Eesti kavatseb teha tihedat koostööd kõigi humanitaarabipartneritega humanitaarabi ning taastamis- ja ülesehitustöö tiheda kooskõlastamise eesmärgil.

V osa. Koostöö sisejulgeoleku ja kodanikukaitse valdkonnas

1. Osalised tunnistavad märkimisväärset ohtu, mida organiseeritud kuritegevus, vaenulik luure- ja mõjutegevus ning kõik selle vormid ja ilmingud kujutavad endast rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule ning poliitilisele, majanduslikule ja sotsiaalsele stabiilsusele, ning tunnistavad kodanikukaitse ja vastupanuvõime suurt tähtsust tsiviilisikute kaitsmisel. Seetõttu kavatsevad Eesti ja Ukraina veelgi tõhustada koostööd järgmistes valdkondades.

Koostöö raske, organiseeritud ja piiriülese kuritegevuse vastu võitlemisel

1. Osalised kavatsevad suurendada ühiseid jõupingutusi võitluses igat liiki raske, organiseeritud ja piiriülese kuritegevuse ning ebaseadusliku rahastamise vastu, mille eesmärk on õõnestada Ukraina suveräänsust, territoriaalset terviklikkust ja sisemist stabiilsust, ning reageerida SOCi rühmituste ja üksikisikute tegevusele, kes püüavad tungida kogu Ukraina ühiskonda ning keda kasutatakse aktiivselt hübriidsõja vahendina, et destabiliseerida Ukraina taastumisprotsessi. See hõlmab luureteabe, heade tavade ning kuritegude ennetamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise strateegiate jagamist, õigusabi andmist kriminaalasjades tehtava rahvusvahelise koostöö olemasolevate vahendite alusel ning ühiste tööühikute loomist.

Koostöö sisejulgeoleku valdkonnas

1. Osalised kavatsevad tugevdada ühiseid jõupingutusi ja koostööd vastuluure valdkonnas kooskõlas olemasoleva kahepoolsetel kokkulepetel põhineva raamistikuga, et kaitsta Eestit ja Ukrainat Venemaa ja mis tahes muu vaenuliku luure- ja mõjutustegevuse eest. See hõlmab andmete, luureteabe ja heade tavade jagamist.

Kodanikukaitse ja vastupanuvõime alane koostöö

1. Tunnistades, kui oluline on kaitsta tsiviilisikuid ning tagada ühiskonna vastupanuvõime looduslikele ja inimtegevusest tingitud kriisidele ja sabotaažile, kavatsevad osalised tõhustada koostööd kodanikukaitse valdkonnas. See hõlmab teadmiste, tehnoloogiate ja ressursside jagamist, et parandada katastroofideks valmisolekut, neile reageerimist, neist taastamist ja nende leevendamist, kaitstes sellega elusid, vara ja keskkonda.

Energia ja muu elutähtsa taristu vastupanuvõime

1. Tunnistades, et energiavarustuskindlus on Ukraina vastupanuvõime jaoks jätkuvalt ülioluline, kavatseb Eesti otsida võimalusi Ukraina üldise energiasektori toetamiseks.
2. Eesti kavatseb ka uurida võimalusi, et toetada Ukraina elutähtsa taristu vastupanuvõime suurendamist mitmesugustes sektorites.

Koostöö ametnike koolituse ja kvalifikatsiooni valdkonnas

1. Tunnistades oskuslike ja teadlike ametnike olulist rolli kuritegevuse vastu võitlemisel ning kodanikukaitse tõhustamisel, kavatsevad osalised teha koostööd koolitus- ja kvalifikatsiooniprogrammide väljatöötamisel ning rakendamisel. Nende programmide eesmärk on suurendada kuritegevuse ja katastroofide ennetamises ning neile reageerimises osalevate ametiasutuste pädevust, keskendudes eksperditeadmiste vahetamisele, ühistele koolitustele ja võimete arendamise algatustele.

VI osa. Koostöö võimalike tulevaste relvastatud rünnakute korral

1. Venemaa võimaliku tulevase Ukraina-vastase relvastatud rünnaku korral kavatsevad Eesti ja Ukraina tagada 24 tunni jooksul ükskõik kumma osalise taotlusel viivitamatu teabevahetuse ning arutada kahepoolset või teiste kanalite kaudu, mida mõlemad sobivaks peavad, agressiooni vastu võitlemiseks vajalikke meetmeid ja asjakohaseid edasisi samme.
2. Eesti kinnitab, et sellises olukorras ning tegutsedes kooskõlas Eesti õiguslike ja põhiseaduslike nõuetega, annaks Eesti Ukrainale kiiret ning püsivat poliitilist, majanduslikku ja sõjalist toetust, kui see on asjakohane; rakendaks Venemaale majanduslikke ning muid sanktsioone, sealhulgas püüdes sel eesmärgil kokkuleppele jõuda ELis ja muudel rahvusvahelistel foorumitel; ning arutaks Ukrainaga Ukraina vajadusi, kui Ukraina kasutab ÜRO põhikirja artiklis 51 sätestatud õigust enesekaitsele.

3. Järjepidevuse ning kindla ja kiire kollektiivse reageerimise tagamiseks kavatsetakse võtta arvesse NATO-Ukraina nõukogu kriisikonsultatsiooni mehhanismi ning teiste partnerite sarnaseid mehhanisme. Eesti ja Ukraina võivad neid sätteid muuta, et viia need vastavusse mis tahes mehhanismiga, mille Ukraina võib hiljem kokku leppida teiste rahvusvaheliste partneritega, sealhulgas 12. juuli 2023. aasta Ukraina toetamise ühisdeklaratsioonis osalejatega.

VII osa. Lõppsätted

Koostöö rakendamine

1. Osalised kavatsevad vajaduse korral nimetada pädevad asutused kahepoolsete rakendus- ja tehniliste kokkulepete väljatöötamiseks ning rakendamiseks kokkuleppes nimetatud koostöövaldkondades.
2. Kõik kokkuleppe tõlgendamisest ja/või rakendamisest tulenevad vaidlused osaliste vahel kavatsetakse lahendada sõbralikult läbirääkimise või konsultatsiooni teel.

Kokkuleppe ajaraam

1. Kokkuleppe kehtib kümme aastat alates allkirjastamise kuupäevast.
2. Juhul kui Ukraina saab NATO liikmeks enne kokkuleppe kehtivuse lõppu, kavatsevad osalised otsustada kokkuleppe edasise staatuse.
3. Kokkuleppe ei asenda Ukraina tulevast NATO liikmesust, vaid toetab Ukraina liikumist NATO liikmeks saamise suunas.
4. Osalised võivad ühiselt otsustada kokkuleppe kehtivusaega pikendada eraldi kokkulepitava ajavahemiku võrra, teatades sellest hiljemalt kuus (6) kuud enne kümneaastase tähtaja lõppu.

Muudatused

1. Kokkulepet võib muuta ja täiendada, sealhulgas lisada sellele lisasid, osaliste vastastikusel kirjalikul kokkuleppel.

Lõpetamine

1. Kumbki osaline võib kokkuleppe lõpetada, teatades sellest teisele osalisele kirjalikult. Kokkuleppe lõpeb kuus kuud pärast teate saamist.

2. Kokkuleppe lõppemine ei mõjuta enne kokkuleppe lõpetamise kuupäeva otsustatud käimasolevate tegevuste või projektide elluviimist, kui osalised ei otsusta teisiti.

Kehtima hakkamine

1. Kokkulepe hakkab kehtima kohe pärast allkirjastamist.

Allkirjastatud Brüsselis, 27. juunil 2024 kahes eksemplaris eesti, ukraina ja inglise keeles, vastuolude korral lähtutakse ingliskeelsest versioonist.

Eesti nimel

Ukraina nimel

peaminister

president

Kaja Kallas

Volodõmõr Zelenskõi